

Uuraisten kunnan kulttuuripalvelujen toimenpidesuunnitelma vuosille 2025–2028

UURAINEN

Sen näkee suun muodosta

1. JOHDANTO

Kulttuurin toimenpidesuunnitelman laatimisen lähtökohtana ovat keväällä 2019 voimaan tulleet, uudistettu laki kuntien kulttuuritoiminnasta; Uuraisten kulttuurin Tea-viisari vuodelta 2022 ja paikallinen tarve kulttuurityön suunnitelmalliseen toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Suunnitelmassa esitellään kulttuurityön ja hallinnon nykytilanne, sekä määritellään toimenpiteitä kulttuurityön kehittämiseksi vuosiksi 2025-2028.

Suunnitelman on laatinut kulttuurillisesti moniammatillinen asiantuntijaryhmä kirjastonjohtaja -kulttuurituottajan johdolla. Suunnitelma luo Uuraisten kunnan kulttuurityölle keskeiset toiminnot painopistealueineen sekä konkreettisen talouden suunnitelmallisuuden vuosille 2025 - 2028.

Keskeisin tehtävä on parantaa kulttuurin saavutettavuutta ja osallisuutta, kohottaa käyttäjien palvelutyytyväisyyttä ja lisätä ymmärrystä taidelähtöisen toiminnan mahdollisuuksista.

Kulttuurityöryhmän tehtävää ohjaa ajatus, että *taide ja kulttuuri ymmärretään osana hyvää elämänlaatua, sivistystä ja elinikäistä oppimista: ihminen on kulttuurin kokija ja toimija, jolla on kulttuurisia tarpeita ja oikeuksia. Näiden täytyminen ja toteutuminen on kulttuurihyvinvointia: jokainen on jollain tavalla kulttuurinen, luova, itseään ilmaiseva ja kommunikoiva olento riippumatta iästään, voinnistaan tai elinolosuhteistaan.*

Tintamareski, eli kuvausseinä on usein käytössä Höytiän kylän tapahtumissa.

1.1 LAKI KUNTIEN KULTTUURITOIMINNASTA

Kulttuuripalveluiden järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sitä säätelee kuntien kulttuuritoimintalaki (166/2019)⁴. Lain mukaan kunnan tehtävänä on kulttuurin edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

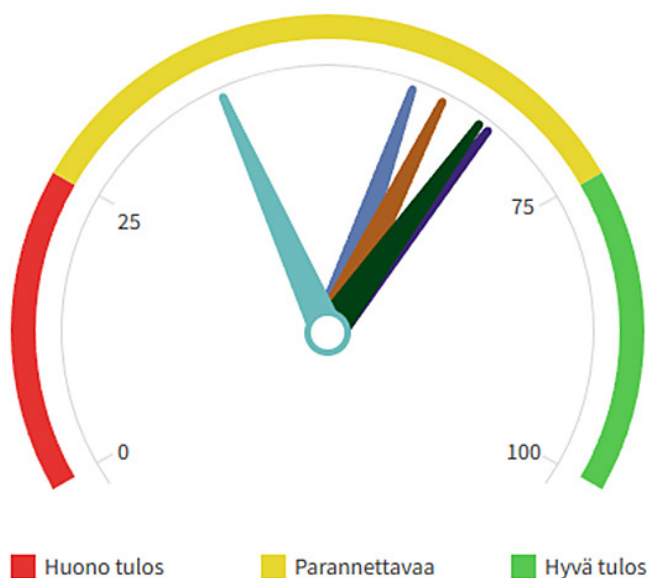
Lain määrittelemät tehtävät kunnille ovat:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittäväää toimintaa;
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

1.2 VUODEN TEA-VIISARIN TIEDOT AINA EDELLISELTÄ VUODELTA

Tea-viisari on terveydenedistämisen aktiivisuuden mittari ja se kertoo viranhaltijakyselyyn perustuen kuntakohtaisen kulttuurihallinnon tilan, eli sen mitä konkreettisia toimenpiteitä kunta on tehnyt koordinoitakseen ja edistääkseen kulttuurin saavutettavuutta ja päättäjien tietoisuutta palvelujen, tässä yhteydessä taide- ja kulttuuripalvelujen olemassaolosta kunnassa. Vuoden 2023 TEA-viisarin tiedot perustuvat Uuraisilla vuoden 2022 tilastoihin ja saatavilla olleeseen materiaaliin. Uusi TEA-viisari täytetään tämän suunnittelutyön ja konkreettisten toimenpiteiden pohjalta vuoden 2023 ja 2024 tilasto- ja toimintakertomuksen tuottamasta aineistosta. Huomattava on, että hallinnon muutos tapahtui toukokuussa 2022, jolloin kunnan resurssointi konkretisoitui erikseen määriteltyyn 40 % työajasta käyttävän työntekijän muodossa. Vuonna 2023 toimialan tehtävää tarkennettiin edelleen talousarviossa kohdennettujen käyttömäärärahojen osoittamisesta suoraan kulttuuritoimen alle määriteltyihin, oikeisiin menokohtiin.

Kaikki sektorit : Uurainen 2023

- Kuntajohto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Perusterveydenhuolto
- Kulttuuri

Aineisto päivitetty 20.06.2024

Pisteet	Uurainen	Koko maa
Kaikki sektorit	58	70
Kuntajohto	58	83
Perusopetus	61	64
Lukiokoulutus	..	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	66	72
Perusterveydenhuolto	65	70
Kulttuuri	40	71

Uurainen on sitoutunut Keski-Suomen kuntien yhteisessä hyvinvointisopimuksessa (2019-2025) edistämään kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tässä työssä kulttuurihyvinvointia tuottavalla toiminnalla on iso rooli. Taiteella ja kulttuurilla on tutkitusti paljon terveyttä edistäviä vaikutuksia kaikenikäisille. Luova toiminta sen kaikissa ilmenemismuodoissa tulee nähdä kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevana, pysyvänä osana elinympäristöä ja toimintatapoja. Kulttuuri vaikuttaa meihin ja sen vaikutuksille altistuminen on kaikkien oikeus.

1 Finlex (166/2019) 2 Tea-viisari = terveydenedistämisen aktiivisuuden mittari 3 Lilja-Viherlampi L., Rosenlöf A., 2019 4

Liite 1: Uuraisten kyselylomake

1.3 KULTTUURIPALVELUJEN ORGANISAATIO JA PALVELUTUOTANTORAKENNE 2022 – 2024

Uuraisten kunnassa on Kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä vapaa-aikapalvelut, joihin kuuluvat nuoriso- ja liikuntapalvelut. Kirjasto- ja kulttuuripalveluja luotsaa kirjastonjohtaja-kulttuurituottaja sopimuksella 60 %-40 % ja vapaa-aikapalveluja sekä hyvinvoinnin koordinointia vapaa-aikasuunnittelija, joka jakaa työpanoksensa ilman erillistä määrittelyä nuoriso- ja liikuntapalveluihin ja hyvinvoinnin koordinointiin.

Nykyisessä mallissa kirjasto- ja kulttuuripalvelut sisällytetään hallinnollisesti sivistyspalveluihin päätöksenteon ollessa sivistyslautakunnan alainen ja viestintäkanavien yhteydessä vapaa-aikapalveluihin. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut mielletään tältä osin siis vapaa-aikapalveluihin ilmeisesti myös jäänteenä sektorien: liikunta-, nuoriso-, kulttuurisihteerin yhdistelmävirasta.

Palvelurakenteen tuottamisen pohjalta kirjasto- ja kulttuuripalveluja olisi syytä tarkastella osana koulutuspalveluja tai hyvinvointipalveluja, koska Uuraisten toimintakulttuurin mukaan kulttuuripalvelut tuotetaan kunnassa pääsääntöisesti suoraan osaksi koulujen toimintaa (kulttuuriopetussuunnitelma), kirjaston toimintaa tai kunnan organisoimaa tapahtumatoimintaa.

Kunnassa ei tuoteta pääsymaksuihin perustuvaa kulttuuritoimintaa kunnan omana toimintana, yritysten tuottamana toimintana eikä myöskään kunnan kolmannen sektorin tuottamana toimintana. Vapaan sivistystyön palvelut kuten kansalais- ja musiikkiopiston palvelut tuotetaan kuntaan ostopalveluina alueen muilta oppilaitoksilta.

Taideleiri Kyynämöisillä kesällä 2024.

2. KULTTUURISUUNNITTELU UURAISILLA

Uuraisten aikaisempi kulttuurisuunnittelu on perustunut pääasiallisesti kunnan talousarvion ja toimintakertomuksen laadintaan. Toimintamäärärahoista leikkaaminen talouden suhdanteiden vaihdellessa on ollut heittopussin omaisesti kulttuuritoimen osana useana vuonna.

Tämä on johtanut siihen, että taiteen, esittävän taiteen, taiteen harrastustoiminnan sekä sosiaalisten yleisöä kokoavien kulttuuripalvelujen järjestämisessä pitäytytty kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteisiin ja muu toiminta on ollut enemmän tai vähemmän muiden toimialojen, yrittäjien tai järjestöjen sekä yksittäisten aktiivisten toimijoiden vastuulla.

Tämä on johtanut myös siihen, että yleisten taideteosten, maamerkkien sekä kaupunkilaisten viihtyvyyttä edistävien esteettisten yleensä rakennetun ympäristön kohteiden kilpailutuksessa tai hankintaprosesseissa samoin kuin julkisten ja yhteisöjen omistamien rakennusten entisöinnissä ja suojelussa ei ole riittävässä määrin huomioitu taidelähtöisiä ja suojelutoimien tuomia mahdollisuuksia. Näin näitä asioita on toteutettu usein ilman museotoimen, aluehallintoviraston taiteen edistämiskeskuksen apua ja samalla ilman näiden hallinnollisten mahdollistamaa merkittävääkin taloudellista tukea tai valtionosuuksia. Myös kotiseutumuseon riittävät aukiolot sekä huomion kiinnittäminen paikallisesti tuotettuun esineistöön olisi mahdollistanut valtionavun jo aikaisempina vuosina.

Suunnittelun avulla virkamiehet ja päättäjät voivat siis paremmin huolehtia ja vaalia kulttuuriperintöä sekä vahvistaa yhteisölle tärkeitä, säilytettäviä paikallisia, ajallisia ja sukupolvilta toiselle siirrettäviä arvoja, esineitä, ajattelu- ja toimintatapoja. Samoin suunnittelu auttaa priorisoimaan toimintaa sekä keskittämään toiminnot haluttuihin kohteisiin.

D/194/12.03.01.00/2022

Kulttuurisuunnitelmatyöryhmän perustaminen

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta edellyttää suunnitelmallisen kulttuuritoiminnan toteuttamista kunnissa. Uuraisilla kulttuuritoimi on ollut osana vapaa-aikasuunnittelua, jota on hoitanut yksi viranhaltija. Tämän vuoden toukokuussa tilanne kuitenkin muuttui ja nyt kulttuuritoimi muodostaa yhdistelmäviran kirjaston kanssa kirjastonjohtaja kulttuurituottaja nimikkeellä.

Pääsylippuluontoinen tapahtumatuotanto, kulttuurimatkailu sekä kunta-markkinointi liitetään usein asukasluvultaan pienempien kuntien kulttuuritoimintaan. Tätä puoltavat näihin liittyvän yritystoiminnan verkostot, toiminnan samankaltaisuus, kuten kausiluontoisuus ja sopimukset.

Suunnitelmallisen kulttuuritoiminnan kehittämiseksi Uuraisten kunnassa on perustettava työryhmä, joka koordinoi kunnan toiminnan kannalta oleellisia tavoitteita ja toimintoja:

1. vapaan sivistystyön, kuten kansalaisopiston ja musiikkiopiston sekä
2. kulttuuritoimen ydinalueiden kuten kirjaston, kotiseutumuseon, peruskoulun kulttuuriopetussuunnitelman,
3. taiteen harrastamisen, luovien ammattilojen ammattilaisten ja taiteilijoiden toiminnan tukemisen,
4. kunnan taidekokoelmat,
5. valtakunnalliset ja alueelliset hankkeet sekä
6. kunnan tapahtumatuotannon

Toimivan kulttuurisuunnitelman pohjana on kuntalaisten osallistamisen lain edellyttämällä tavalla suunnitteluun ja toiminnan monipuoliseen mahdollistamiseen. Tätä toteuttamaan tarvitaan lautakunnan nimeämä toimijoiden työryhmä, jonka jäsenmäärä on vähintään 5 henkilöä ja joiden edustus kattaa mahdollisimman hyvin laissa mainitut kulttuuritoimen osa-alueet.

Liite 2. Ote sivistyslautakunnan pöytäkirjasta/kulttuurityöryhmän perustaminen D/194/12.03.01.00/2022

Elinvoimainen kunta-keskusta -hanke järjesti toukokuussa 2024 kyläkävelyn.

3. UURAISTEN KUNNAN KULTTUURILAITOKSET

3.1 KUNNANKIRJASTO

Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuvasti toimiva, koko väestöä palveleva kulttuurilaitos. Kirjastolla on tärkeä merkitys ja vaikuttavuus osana kunnan hyvinvointipalveluja. Kirjastolain mukaan kunnan tehtävänä on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, sekä edistää tiedon saatavuutta ja sen käyttöä kuin myös lukemiskulttuuria sekä monipuolista lukutaitoa.

Kirjaston tehtävänä on myös edistää mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä kehittää, edistää ja ylläpitää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta sekä yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjaston tulee tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Kirjastotoimen tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden tuottaminen, sähköisten palveluiden sekä erilaisten oheistoimintojen kehittäminen.

Uuraisten kirjaston vahvuutena on monipuolinen ja uusiutuva aineistokokoelma, päivitetyt AV-välineet, ammattitaitoinen henkilökunta, hyvät aukioloajat sekä houkuttavat oheistoiminnot sekä päivitetyt tilaratkaisut.

Liite 3. Uuraisten kunnan tilinpäätös 2023, ote kirjaston osuudesta.

Liite 4. Kirjaston lakisääteinen vuosittainen tilastointi. Tiedot vuodelta 2023

3.2 UURAISTEN KOTISEUTUMUSEO

- Museorakennus, entinen viljamakasiini sijaitsee kirkon ja tapulin läheisyydessä. Alue on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi ympäristöksi. (K-S museo, paikallismuseotyökirja 2015)
- Uuraisten ensimmäisen kotiseutumuseon perustamistoimet aloitettiin vuonna 1948 Kynämöisten maamiessseuran toimesta. Kahteen aittaan kerättiin esineistöä. Museo avattiin vuonna 1952. Uuraisten kunta ei omista tätä museota.
- Uuraisten kunnan omistama kotiseutumuseo viljamakasiinirakennuksessa avattiin yleisölle vuonna 1967. Rakennus oli muutettu museoksi vuonna 1964.
- Museon kokoelmassa on esineitä, kirjoja, arkistoaineistoa ja valokuvia. Arkistoaineito ja kirjat sekä valokuvat ovat kunnan arkistossa. (Museotyökirja 7.10.2013, Haastattelu)

Uuraisten kirkon viereisessä vanhassa viljamakasiinissa sijaitseva kotiseutumuseo. Hirsirakenne, ei lämmitystä. Viereisessä kellotapulissa seurakunnan kunnostama sisätila, jossa pieni keittiö, sähkölämmitys ja wc. Sopii kahvilaksi. Tapulin toisessa kerroksessa tasanne, josta siivoamalla voi saada lisätilaa kahvilalle. (Ilja Koivisto 27.10.2023)

- Museorakennus entinen viljamakasiini sijaitsee kirkon ja tapulin läheisyydessä. Alue on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi ympäristöksi. (K-S museo, paikallismuseotyökirja 2015)

Museokesän 2024 avajaiset.

Tapulikahvila.

Liite 5. Uuraisten kotiseutumuseon kehittäminen huomioita
Ilja Koivisto, 27.10.2023

Liite 6. Uuraisten kotiseutumuseon etittelydiat, kulttuuritoimi 2022

4. UURAISTEN KUNNAN KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

4.1 KULTTUURIAITTA UURASILLA

Kulttuuriaitta on osa valtakunnallista lastenkulttuurikeskusten järjestelmää, joka täytti 20 vuotta vuonna 2022 ja jonka tarkoitus on opastaa kuntia Lastenkulttuuriverkoston palveluja koordinoi lastenkulttuurikeskusten liitto.

Viime vuonna tuli kuluneeksi 20 vuotta lasten- ja nuorten kulttuurikeskusten asiantuntijaverkoston Taikalampun perustamisesta. Verkosto muotoutui ajan myötä Suomen lastenkulttuurikeskusten liitoksi.

Uuraisten kunta kuuluu tähän valtakunnalliseen ja alueisiin jakautuneen eli Keski-Suomen alueen lastenkulttuurikeskus Kulttuuriaittaan. Kulttuuriaitta on mahdollistanut ajantasaisen ja asteittaisen eri ikärakenteessa ja kehitysvaiheessa olevien lasten ja nuorten kulttuuristen ja taidekasvatuksellisten tarpeiden huomioimisen kuntatasolla koordinoitusti. Lasten ja nuorten tasavertainen palvelutarjonta kunnan ja sen muodostavien kylien sijainnista riippumatta on tärkeä osa tulevaisuuden aikuisten maailmankuvan muodostamisessa.

Alueen kulttuurityöstä vastaavien viranhaltijoiden ja kouluissa työskentelevien kulttuurin yhdysopettajien näkökulmasta Kulttuuriaitta- verkoston palveluja tuottava ja arjen toimintaa tukeva ilmapiiri ovat tärkeitä työkaluja lasten ja nuorten kohderyhmän palvelujen kehittämisessä. Ajallisesti, laadullisesti ja taloudellisesti yhtenäistävien toimintatapojen ideointi ja jakaminen ovat samaa ”kulttuurin kieltä” puhuvien ja monesti alan ainoana työntekijänä kunnassa toimivien sekä vielä usein jaetulla vakanssilla palveluja tuottavien työntekijöiden elinehto.

Liite 7. Kulttuuripalveluja lapsille ja nuorille 2022

4.2 KULTTUURI-KUUKKA ON KULTTUURIOPETUS- SUUNNITELMAN NIMI UURAISSILLA VUODELTA 2010... SUUNNITELMA PÄIVITETÄÄN NYT

...ja osana opetussuunnitelmaa se on edelleen edistysellinen muihin kuntiin verrattuna

Kulttuuri-Kuukka on siis kulttuuriopetussuunnitelman nimi, joka on tehty Uuraisilla jo vuonna 2010. Koska opetussuunnitelma hyväksytään erikseen jokaisessa kunnassa neljän vuoden välein, on kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma ollut aina osana tätä kunnan virallista opsia vuodesta 2010. Lastenkulttuurikeskusten liitto kehottaa edelleen jokaista kuntaa tekemään oman kulttuurikasvatussuunnitelman ja liittämään sen osaksi koulujen opetussuunnitelmaa.

Kuukka Talent järjestetään vuosittain Uuraisten koulukeskuksella.

Liite 8. Kulttuuri-Kuukka – Uuraisten kunnan kulttuuriopetussuunnitelma

5. UURAISTEN KUNNAN TAPAHTUMATUOTANTO

5.1 KUNNAN JÄRJESTÄMÄT, KALENTERIVUOTEEN KUULUVAT TAPAHTUMAT

Kaikkialla kulttuuripalvelujen yleisesti järjestämiä kalenterivuoteen kuuluvia tapahtumia ovat olleet itsenäisyyspäivä, äitienpäivä, kansallinen veteraanipäivä ja kaatuneitten muistopäivä. Monissa kunnissa on myös omana tapahtumatuotantona järjestetty mm. yrittäjänpäivän juhlat, uuden vuoden juhla, joulun avaukset jouluvaloineen jne.

Viime vuosina Uuraisten kunta on järjestänyt yhdessä Uuraisten ev. lut. seurakunnan kanssa äitienpäivän sekä itsenäisyyspäivän juhlatilaisuudet sekä muistanut erikseen kaatuneita muistomerkkien seppelein sekä yhä väheneviä veteraaneja veteraanipäivän tervehdyksin.

5.1.1 Itsenäisyyspäivä

Uuraisten kunnan itsenäisyyspäivä tuotetaan yhdessä Uuraisten seurakunnan kanssa ja päivän ohjelma rakennetaan teeman mukaisesti juhlavaksi kokonaisuudeksi esiintyjineen, kahvituksineen sekä juhla- ja tervehdyspuheineen.

Vuonna 2022 ja 2023 juhlan tarjoilut on järjestetty Uuraisten Marttojen toimesta palvelusopimusperiaatteella. Vuonna 2022 teemana oli onnistuneesti itsenäisyys, näkökulman avaajana juhlassa vieraina huomioidut ukrainalaiset ja vuonna 2023 itsenäisyyden teema rakentui oman kunnan ja paikallisen yhteisön huolenpitoon, kunnan oman palvelurakenteen olemassaoloon, yhteisön ja talouksien varautumiseen sekä kunnan omaan itsenäiseen päätöksentekoon. Uuraisten Itsenäisyyspäivää kehitetään kunnan johtoryhmän osallisuudella entistä enemmän päivän teemoitukseen sekä puhujavalintoihin.

5.1.2 Äitienpäivä

Äitienpäivänä kunnan osuus rakentuu vuonna 2024 yhteistyössä Uuraisten kunnan ja ev. lut seurakunnan kanssa vuonna 2023 luomaan lounaskonseptiin nimeltään "Paras äitienpäivä ikinä". Tapahtuman lounaslippujen tuotto ohjataan yhteisvastuukeräykseen.

Uuraisten kunnan kulttuuritoimi tuottaa ohjelman tilaisuuteen kustantamalla ammattitaikuriesityksen ja sopimalla musiikkiesityksen tilaisuuteen. Uuraisten kirjasto lähettää kirjastokoiran lasten toimintahuoneeseen ja seurakunta järjestää askartelutarvikkeet sekä henkilökuntaa Uuraisten kirjaston tavoin tilaisuuden lapsi- ja perheasiakkaita ajatellen.

Vastineeksi Uuraisten kunta saa käyttöönsä Uuraisten seurakuntasalin kansalaisopiston ja musiikkiopiston matineoihin kulloinkin erikseen sovittuna järjestelyinä. Tämä siis uudeksi toimintamalliksi useana edellisinä vuosina järjestettyjen kahvikonserttien sijaan.

*Tule viettämään
yhteistä äitienpäivää!*

*Koko perheen
äitienpäivälounas
Su 12.5. klo 11.30 Uuraisten
seurakuntakodilla*

Aikuiset 25 €, lapset 10 €,
alle 6 v. ilmaiseksi.

Ilmoittautumiset
8.5. mennessä
p. 040 522 2010 tai
uuraiden.seurakunta@evl.fi

Ilmoitatban myös
erityisruokavalioista

Menu

Värikäs viibersalaatti
Melonikimara
Yrttinäripöydät
mozzarella-labelmet
Omenainen
savulohiperunasalaatti
Höyrytetty perinat
Possumfilee
& pippurikermakastike
Kasvisgratiini
Oman uunin leivät & levitteet
Marjainen kermakakku

Mukana mm.
Taikui Timo Tiikkainen
lapsille puubaparkki
Lounasmusiikki Ulla Lehtoranta

**UURAISTEN
SEURAKUNTA**

UURAINEN

Äitienpäivän 2024 mainos.

5.2 UURAISTEN VIIKKO

- kotiseutuviikolla on jo yli 50-vuotinen historia

Ensimmäistä Uuraisten viikkoa vietettiin vuonna 1971. Uuraisten viikon ohjelma ja ohjelman toteuttajat ovat vaihtuneet vuosikymmenten saatossa. Kuntalaisia, kesäasukkaita ja vierailijoita on ilahdutettu ja aktivoitu ajan saatossa taidenäyttelyillä, nuorisoiiloilla, eloriehalla, perinnekirkolla, urheilukilpailuilla ja kotiseutujuhalla. Osa ohjelmasta elää edelleen, kuten Uuraisten Toripäivä, joka kokoaa väkeä runsain mitoin iloiseen markkinatapahtumaan.

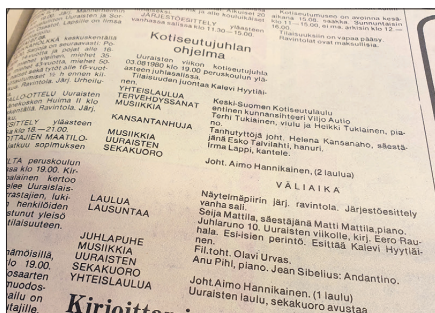
Hanna Lahtisen (2020) sanat kuvaavat oivasti Uuraisten viikon merkitystä historiassa ja nykypäivässä: *Vuodet ja vuosikymmenet kuluvat, mutta ei kotiseutuviikon merkitys katoa. Vaikka tapahtumat, esiintyjät, näkeminen ja kokeminen ovat tärkeitä, kaikkein olennaisin asia Uuraisten viikossa ovat ne raamit, jotka se antaa tavata tuttuja ja päivittää kuulumiset ja oma suhteen- sa kotiseutuun.*

50 vuoden perinne

UURAINEN
Hanna Lahtinen

Tänä vuonna ei vietetty Uuraisten viikkoa, mutta jos olisi vietetty, se olisi-sikin ollut järjestyksessä jo 50. Ensimmäistä Uuraisten viikkoa vietettiin nimittäin vuonna 1971.

Ensimmäisenä vuonna järjestettiin esimerkiksi Uuraisten kansakoululle taidenäyttely, jossa oli monipuolisesti esillä uuraislaista taidetta. Näyttelyn tarkoituksena oli antaa kuva "uuraislaisten käden kätevydestä ja henkisestä vireydestä". Erityismaininnan Keskisuomalaisessa julkaisussa **Kyösti Sorjosen** kirjoittamassa jutussa saivat nuorten taiteilijoiden 19-vuotiaan **Erkki Keljon** tussipiirustukset ja 14-vuotiaan **Esa Tuohikummun** piirrokset. Kehuja keräsivät myös **Hilda Lahtisen**, eli "Taakalan Hiltan" puuveistokset, ryijytteen perinteen jatkajat **Eeva Hintikka**, **Saara Hänninen**, **Irja Pokela**, **Kaisa Kauranen**, **Anja Lehtonen**, **Eila Vanhatalo**, **Eeva Rossi** ja **Marjatta Heinonen**. Näyttelyn monipuolisimmaksi taitajaksi mainittiin **Rafael Varha**. "Poikkeuksellisen hienostuneen tason posliinimaalauksessa" puolestaan oli saavuttanut **Tellervo**

► *Kotiseutujuhla oli pitkään juhla viikon arvokkain osuus ja jos sinne pääsi esiintymään, saattoi hyvinkin lukea itsensä Kuukan kermaan kuuluvaksi.*

Lehmuskoski.

Näyttely päättyi kotiseutujuhlaan, jossa "jokainen, joka esiintyi uskaltaa, saa taitojaan näyttää".

Uuraisten viikko -nimisen pitkän ansiokkaan perinteen aloittamisesta voi kiittää useita henkilöitä ja varmasti jää moni tärkeä henkilö vielä mainitsemattakin.

Vuonna 1971 kotiseutulautakunnan puheenjohtajana toimi **Olavi Airaksela** ja sihteerinä **Viiljo Autio**. Suuri kiitos viikon käynnistämisestä kuuluu myös **Kaarina Moisiolle** ja **Kalevi Hyttiäiselle**, sekä nuorena taitelijana ensimmäisellä viikolla debytoineelle **Erkki Keljolle**. Kotiseutulautakunnan lisäksi asiaa edistivät museo- ja kulttuurilautakunta.

- Vuonna 1977 tulin kulttuurilautakuntaan ja

siltä vuodelta mieleen on jäänyt iso juhla viikon huipentanut kotiseutujuhla koulun nyt jo puretussa salissa, Erkki Keljo muistaa.

Ura kulttuuritoimessa kestitin sitten vuoteen 1997 saakka.

- Mielenkiintoinen rupeama, aika paljon työtäkin siinä sai tehdä ja Uuraisten viikko oli tietysti vuoden kohokohta. Suurimmaksi tapahtumaksi tuona aikana muodostui tietysti Toripäivä aina ajankohittaisine esiintyjineen. Esimerkiksi **Jaakko Teppo** esiintyi menestyksen suurimpina vuosinaan Uuraisilla. Kotimusiikki-ilta Mattilassa Kangashäkissä ei kerännyt välttämättä väkeä, mutta oli aina korkeatasoinen ja mukava tapahtuma. 80-luvulla väkeä oli valtavasti liikkeellä. Vuonna 1993 **Mauri Pekkarinen** piti juhlapuheen ja silloin ilmestyi myös Uuraisten historia kirja **Kuukan** kappelista nykypäivään, Erkki Keljo muistelee.

Vuonna 1993 vietettiin myös ensimmäistä Höytiänpäivää.

NUORISOILTA JA ELORIEHA kuuluivat olennaisena osana juhla viikkoa jo varhaisvuosina ja myös Kuukkahölkä on mainittuna jo 10. Uuraisten viikon ohjelmassa vuonna 1980. Tuolloin kisattiin myös ampumajuoksussa ja soutukilpailussa Kuoliosaarten ympärisoutuna.

10 vuotta myöhemmin vuonna 1990 Erkki Keljolla oli 25-vuotisjuhlanäyttely, jossa vieraili yli 300 vierasta. Tuolloin ohjelmassa oli mukana myös jo Perinnekirkko, jonne kirkkoväki marssi vanhaa kirkkotietä Marjoniemestä perinnevaatteisiin pukeutuneena.

Uuraisten urtajien valinta kuului vuodesta 1982 kotiseutuviikon ohjelmaan. Vuonna 1990 kunnian sai **Toimi Kankaanniemi**. Myöhemmin palkintoa on muutettu

niin, että valitaan teema ja sen mukaan palkittava.

Seuraava vuosikymmen toi Uuraisten viikon ohjelmaan kevennyttä. Kotiseutujuhlaakin oli vuonna 2000 viety Huutoniemeen ja tämän jutun kirjoittaja sai kutsun tulla värjäämään lankoja nuotiolla padassa suopursuilla. **Hytösen Raili** kehräsi ja Uuraisten urtajana palkittiin tuohikuningatar **Elvi Mäkinen**. Kelloperällä hölkkätti ja humpattiin ja Höytiällä kuunneltiin **Erkki Junkkari**. Jutut kotiseutuviikosta paikallislehteen kirjoitti nuori **Päivi Koskinen**, nykyinen Puoli Seiskan toimittaja.

Vuodesta 2010 tuntuu olevan vain hetki. Silloin Hiirilassa ravattiin ja Suomalainen messu ihasutti kirkossa. Jokihäärä oli vakinnuttamassa paikkaansa Nuorisokyläällä toimeliimpänä järjestäjänä ja Talaksessa ihailtiin tuolloin myös oman kylän pojan **Raimo Riihimäen** eli Raimorin taidetta.

VUODET JA VUOSIKYMMENET kuluvat, mutta ei kotiseutuviikon merkitys katoa. Vaikka tapahtumat, esiintyjät, näkeminen ja kokeminen ovat tärkeitä, kaikkein olennaisin asia Uuraisten viikossa taitavat kuitenkin olla ne raamit, jotka se antaa tavata tuttuja ja päivittää kuulumiset ja oma suhteensa kotiseutuun.

Mikäli maailman tilanne vain sallii, ensi vuonna voidaan vietää Uuraisten viikkoa teemalla **Puoli vuosisataa Uuraisten viikkoja**.

► *Erkki Keljo on tehnyt merkittävän uran paitsi kulttuuritoimijana, myös perinteen tallentajana. Hänen kunnan arkistossa olevien tallentamienään äänitteiden arvo vain kasvaa vuosien saatossa. Uuraisten viikkoa koskevat äänitteet ovat 50 vuotta nuorempina toistaiseksi vielä tietosuojan alaisia.*

Kuvia viime vuosien Uuraisten viikoilta

Koko perheen - vauvasta vaariin ja mummusta Mustiin – tapahtumaviikko

UURAISTEN VIKKO 20. – 28.7. 2024

Lauantai 20.7.

- ◊ KIRKKOKONSERTTI klo 18 Uuraisten kirkossa, oopperalaulaja, baritoni ESA RUUTTUNEN, säestäjänä Hannu Ala. Kirkkotie 1. järj. Uuraisten Lions club, seurakunta ja kunta
- ◊ KARAOKETANSSIT Nuorisoseurantalolla klo 18–23. YLLÄTYSESIINTYJÄ! Saarijärventie 1. järj. Uuraisten Nuorisoseura

Sunnuntai 21.7.

- ◊ KANSANLAULUKIRKKO klo 10, pianisti Hannu Ala, kansallispukujen tuuletusta, klo 11.30 Marttojen kirkkokahvit. Kirkkotie 1. Kotiseutumuseo ja tapuli avoinna. järj. Uuraisten seurakunta, kunta, Martat
- ◊ NAPPULAOLYMPIALAISET urheilukentällä klo 13. Urheilutie 8. järj. Uuraisten Raiku
- ◊ Näytelmä NAIMATUSPUUHIA klo 18.30 Kyynämöisten Kynkkälässä. Multiantie 684. järj. Kynkkälän näytelmäpiiri

Maanantai 22.7.

- ◊ MARJONIEMEN PERHEPÄIVÄ, klo 10–12 BRUNSSI, KEPPARIKISAT klo 12, LASTEN LUONTOPOLKU klo 12 ALKAEN. Marjoniementie 91. järj. Marjoniementila

Tiistai 23.7.

- ◊ BINGO Nuorisoseurantalolla klo 18.30. Saarijärventie 1. järj. Uuraisten Nuorisoseura

Keskiviikko 24.7.

- ◊ HYVINVOINTIPÄIVÄ alkaen klo 10 kirjastossa, urheilukentällä, seurakuntakodilla ja auditoriossa. Paljon liikunnallista tekemistä, letkajenkkaa ym ym. Miska Pressan Katti esiintyy klo 15. Pomppulinna. Topintie 1–2. järj. Kirjasto, Kulttuuri, Liikunta sekä paikalliset järjestöt ja toimijat
- ◊ DARTSIN UURAISTENMESTARUUSKISAT klo 18 Selmassa. Virastotie 2. järj. Darts-pojat

Torstai 25.7.

- ◊ EKIN KUPPI –jalkapalloturnaus urheilukentällä klo 18. Urheilutie 8. järj. Uuraisten Raiku

Perjantai 26.7.

- ◊ LEIKKIPIHAPÄIVÄ seurakuntakodin pihalla klo 10–13. Topintie 1. järj. Uuraisten seurakunta
- ◊ S-MARKET SOI! Kaupastakin tuttu artisti TONY ROMEO esiintyy klo 13, klo 15 ja klo 16.30. Viimeisen setin aikana tanssitaan parkkipaikalla Keskimaan pisin letkajenkka! Tapahtumassa säävaraus. järj. S-Market Uurainen
- ◊ ITÄ-LÄNSI –pesäpallo–ottelu urheilukentällä klo 18.30. Urheilutie 8. järj. Uuraisten Urheilijat

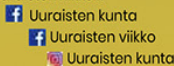
Lauantai 27.7.

- ◊ TORIPÄIVÄ alkaen klo 9 Uuraisten torilla, JYRKI PAANANEN, TAISTO LÄHTEELÄ, taikuri TIMO TIIKKAINEN ja DUO TORNADO. Päivän juontaa TOMI HAUSTOLA. järj. Uuraisten kunta
- VARAA TORIPAIKKASI tori-isäntä Jyrki Taipaleelta 20.7. mennessä p. 0500 448 812 tai toripaivat@uurainen.fi
- Jatkot Ravintola Keskipisteessä!
- ◊ FRISBEEGOLFKILPAILUT Aittovuori DiscGolfParkissa klo 13. Rintetie 20 järj. DiscGolf Uurainen

Sunnuntai 28.7.

- ◊ KOIRAN KAA –tapahtuma pikkukoirille omistajineen klo 17 Kyynämöisten kyläkentällä. Talasniementie 15. järj. Uuraisten seurakunta

www.uuraistenviikko.fi

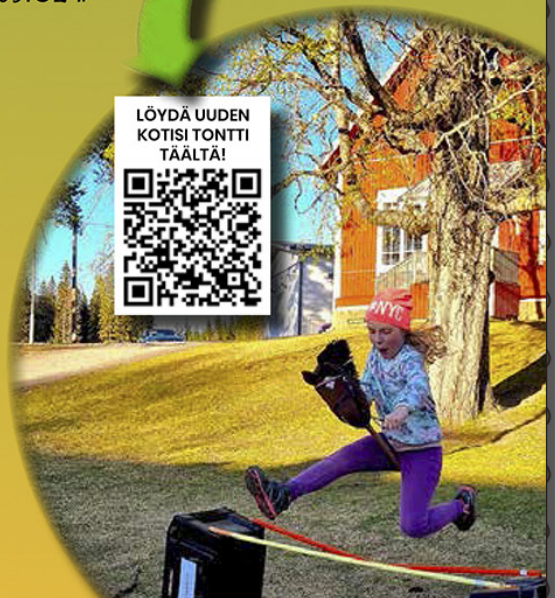
UURAINEN
Sen näkee suun muodosta

Uuraisten viikon järjestää Uuraisten kunta yhteistyössä monien eri yhdistysten ja toimijoiden kanssa. Tilaisuuksiin on VAPAA PÄÄSY! Muutokset mahdollisia.

*Loikkaa landelle
ja muuta
Keski-Suomen
nuorekkaimpaan
kuntaan
UURAILLE*

TOMI
HAUSTOLA
UURAISTEN
TORILLA
27.7.

LÖYDÄ UUDEN
KOTISI TONTTI
TÄÄLTÄ!

6. UURAIKUNNAN KULTTUURIPALVELUJEN OSALLISTUMINEN MUUHUN TAPAHTUMA TUOTANTOON ELINIKÄINEN OPPIMISEN, SIVISTYKSEN JA ARVOJEN VAALIMISEN POLKU MAHDOLLINEN.....

- Hankkeet
- Kylät
- Taideleirit
- Elokvat
- Vapaan sivistystyön oppilaitosten matineat ja esittävän taiteen ryhmät, tanssiteatteri, luova ilmaisu
- Riskillä tehtävät tapahtumat eli pääsylipullinen tapahtumatuotanto
- Retket
- Ostopalvelut
- Yhteistyö

7. TALOUDEN JAKAUTUMINEN TOIMINTOIHIN VUOSINA 2025–2028

Käyttötalous ilman henkilöstömenoja

	kohde	€
60010 Kirjasto	kaikki	ei tarkastelun kohteena
60100 Museo	työikäiset, turistit, eläkeläiset, nuoret, lapset	6 000
	• Museon korvaus järjestölle	2 000
	• Kesätyöntekijöiden palkkaus	2 000
	• Leaderhankkeen pesämuna	2 000
60200 Kulttuuripalvelut	järjestöt, seniorit, lapset, kylät	
4740	Yleiset kulttuuriavustukset järjestöille	6 000
	Ostopalvelut vuosittain	10 000
	• Itsenäisyyspäivä	1 300
	• Äitienpäivä	800
	• Valon kylä ilotulitus	1500
	• Muut viralliset päivät ja muistamiset	1000
	• Kesätyöntekijöiden palkat	1400
	• Taideleirit 2 kpl ohjaajat, tilat jne	3 000
60210 Uuraisten viikko	järjestöt, yrittäjät, kylät	10 000
	• ostopalveluna Kyläilta	3 000
	• ostopalveluna toripäivän ilta	3 000
	• toripäivän ja kirjaston hyvin- vointipäivän kaikki järjestelyt	4 000
60220 Kulttuurialta	Lasten palvelutuotanto	6 000 => 4800

Vuonna 2024 talousarvio
 Kulttuuriin käytetään 11 €/asukas,
 kirjaston kanssa 86 €
 Nuorisoon 92 €/asukas
 Liikuntaan 105 €/as

8. LOPUKSI – kulttuurisuunnitelma-työryhmä ehdottaa

Kulttuurisuunnittelutyöryhmä ehdottaa:

- 1) Kulttuuripalvelut pyritään järjestämään pääsääntöisesti ostopalveluna palveluntuottajilta ja järjestöiltä, ammattitaiteilijoilta sekä kulttuurin ammattilaisilta, noudattaen edellä mainittua jakoa
- 2) Kulttuurista harrastustoimintaa tukevat palvelut toteutetaan samoin
- 3) Kunnan omille järjestöille ja yrittäjille ohjataan varoja avustuksin palveluja vastaan
- 4) Kulttuuripolku kaikenikäisille mahdollistetaan kunnan eri palvelusektorien ja muiden palveluorganisaatioiden sekä ostopalveluja tarjoavien oppilaitosten yhteistyönä
- 5) Tähän talous- ja toimenpiderakenteeseen pitäydytään vuosina 2025-2028

UURAINEN

Sen näkee suun muodosta

